

Fra vilde blomster til lækkert kød

Her er et projekt med store ambitioner om at styrke naturen og gøre naturpleje til en rentabel forretning. Målet er desuden, at projektet fortsætter efter afslutning. Det sker ved, at projektet videreføres som foreningen "Smag på Landskabet".

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck
SEGES
hbh@vfl.dk

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Smag på Landskabet

Smag på Landskabet er et spændende og nyskabende projekt, der har kørt i 2 år. Projektets formål er at udvikle og styrke naturplejen i Danmark, så biodiversiteten på værdifulde naturarealer bliver bevaret og øget. Det skal ske ved at styrke alle led i værdikæden – fra pleje af naturarealer ved afgræsning til afsætning af kødet fra de græssende dyr. Dette for at sikre et godt incitament til, at landmænd får lyst til at udføre den store opgave det er at sikre afgræsning af de mest værdifulde arealer, som samtidig ofte også er de mest besværlige arealer at sætte dyrene på.

Projektet vil finde løsninger

Noget af det første landmændene nævner, når der bliver snakket om naturpleje er – ud over glæden ved at se dyrene på græs – deres store bekymring og frygt for de regler og den kontrol, der følger med tilskud til naturpleje. En nøgleopgave i projektet

har derfor været at arbejde for at gøre naturplejen mere enkel og mindre bureaukratisk. Samtidig skal det være økonomisk rentabelt for landmanden at sikre plejen på de mest værdifulde naturarealer, således at det kan blive attraktivt at udføre naturpleje. Derfor har projektet identificeret en række barrierer for naturplejen og arbejdet for konstruktive løsninger. Et andet vigtigt ben i projektet har været at sikre afsætning af kødet fra dyrene, der har udført naturplejen. Dette er bl.a. gjort ved at arbejde for at etablere en mærkningsordning for kød fra dyr, der afgræsser naturarealer, således at det bliver nemmere for forbrugerne at genkende kød, der kommer fra dyr, der har lavet naturpleje.

Fra koen til forbrugeren

Projektets styrke er, at der er tale om et samarbejde på tværs af værdikæden: Projektet starter på de værdifulde naturarealer, som kommunerne ønsker plejet ved afgræsning. Der er her lavet botaniske undersøgelser og

plejeplaner, der anviser optimal pleje med beskrivelser af, hvordan plejen kan tage højde for de særlige arter, der er på hvert enkelt areal. Der bliver knyttet en historie til de enkelt naturarealer og en bevidsthed om værdien af den naturpleje, der udføres af landmanden. Landmændene og de kommunale naturmedarbejderes praktiske erfaringer om bl.a. håndtering af dyr og udfordringer ved pleje af naturarealer er bragt i spil via erfaringsudveksling mellem projektdeltagere.

Slagtere og forarbejderne har været inddraget for at sikre god forarbejdning og afsætning af kødet. Der er desuden lavet smags- og kvalitetsvurderinger af kødet. Dermed kommer projektet hele vejen fra koen i engen direkte til forbrugeren ved kødgryderne.

Resultater

Det kan lyde banalt, men projektet viser med alt tydelighed, hvor vigtigt det er at bringe folk sammen og sikre erfaringsud-

veksling og vidensdeling. Naturpleje handler i høj grad om at finde praktiske løsninger og formidle komplekse problemstillinger så enkle som muligt. I projektet er der derfor bl.a. udarbejde en lang række **faktaark**, der formidler viden samlet i projektet. De gode historier og eksempler på landmænd, der kan få en fornuftig forretning ud af at lave naturpleje, er bragt i spil, og meget tyder på, at de bedste ambassadører er de landmænd, der laver naturpleje. Budskabet fra dem er troværdigt, for deres viden bygger på egne erfaringer og er den bedste måde at få skabt mere positiv interesse og tro på, at naturpleje kan blive et rentabelt forretningsområde. Samtidig er det dog utrolig vigtigt, at der i projektet løbende er arbejdet på at finde løsninger på de

problemstillinger, der er identificeret i projektet. Dette har i høj grad handlet om at komme med løsningsforslag til NaturErhvervstyrelsen om tilpasning af tilskudsordningerne til naturpleje og praktiske anvisninger til landmændene på, hvordan tilsagnsbetingelserne kan håndteres ude på arealerne, således at risikoen for underkendelse af arealer mindskes betydeligt.

Kød med mærket ”Smag på Landskabet” skal være forbrugernes garanti for, at der er tale om kød fra dyr, der har græsset på naturarealer, og som lever op til en række kriterier. Et koncept er derfor ved at blive udarbejdet. Målet er at lave et genkendeligt kvalitetsmærket produkt, som kan fremme afsætningen af naturkød. En væsentlig brik bliver de kriterier, som landmanden

skal leve op til for at måtte levere kødet under mærket.

I projektet har man fra starten gjort sig klart, at det ikke vil være muligt at ende op med et ensartet produkt til direkte salg til store fødevarer kæder gennem hele året. Derimod er der satset på at udvikle et nicheprodukt af høj kvalitet. Derfor er små producenter og ejere af gårdbutikker inddraget som et vigtigt og centralt led i afsætningen af kødet. Der har været afholdt møder og er dannet netværk mellem producenter. Et andet centralt emne for projektet har været, hvordan man når forbrugerne via god markedsføring. På såvel Landskabet i Herning som Food festivalen i Århus har der været direkte kontakt med en lang række forbrugere, som viser stor interesse for konceptet - og som

Forbrugere Slagtere og restauratører Landmænd og lodsejere Presse Slagtehus og engrossalg Baggrund og resultater Kontakt

Nyheder

- ▶ HNV-indikator kort opdateres med nye arter for 2015
- ▶ Nyhedsbrev nr. 1 – Forening Smag på Landskabet
- ▶ Naturplan koster landmænd 1.8 milliarder
- ▶ Kontrolkampagne sætter fokus på kvædefærd i kvarkvævscheosttinner

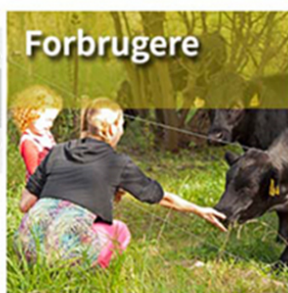
Flere nyheder

midt
regionmidtjylland

Danmark har præsideret det største skovbrug i Jylland, Region Midtjylland samt to store naturarealer i Skov og Sø og i Skov og Sø.

Se "European Agricultural Fund for Rural Development" (EAFRD)

Projektdeleger

Projektet er et samarbejde mellem:

1. Kommunerne Holstebro, Skive, Randers og Ringkøbing-Skjern
2. Videncentret for Landbrug
3. Videncenter for Fødevarerudvikling
4. AgroTech
5. Natur & Landbrug
6. Aarhus Universitet
7. Udviklingscenter for husdyr på friland
8. Lokale landmænd, slagtere og restauratører fra de fire kommuner.

umiddelbart er interesseret i at betale en merpris for et kvalitetsprodukt med en god sag og historie om såvel god dyrevelfærd som naturpleje. Desuden viser erfaringerne, at formidling via facebook er en effektiv vej direkte til forbrugere.

I projektet er der udviklet og afprøvet nye produkter på basis af naturkødet spise- og smagskvalitet. Desuden er kødets kvalitet og smag undersøgt. Der er forskelle i kvalitet og smag, men hovedsagligt forskelle mellem de stude, der har været på stald i to måneder før slagting sammenlignet med de dyr, der er slagtet direkte fra græs. De foreløbige resultater bygger på et lille materiale, der både rummer forskellig fodring, race, alder og slagteri, derfor kan der være flere årsager til forskellene. Men alligevel er der et mønster i, at de stude, der er slagtet direkte fra græs, har mere vildtsmag, større indhold af E-vitamin og et lavere forhold mellem omega-6 og omega-3 ($\omega 6/\omega 3$)-fedtsyrer, hvilket er positivt ud fra et human synspunkt. Dette kan blive en vigtig brik i den samlede fortælling og markedsføring af kød fra dyr, der udfører natur-

pleje (Margrethe Therkildsen, 2014).

Fra projekt til virkelighed

Projektet stopper marts 2015, men videreføres som en forening ”Smag på Landskabet”, hvor der har været stiftende generalforsamling i september 2014 med stor tilslutning og interesse. En bredt sammensat bestyrelse er nu dannet, som skal sætte rammerne for det videre arbejde for foreningen. En af foreningens første og vigtigste opgaver bliver at beslutte hvilke kriterier, der skal til for, at kød kan sælges som naturkød. Styrken er, at den nye forening kan bygge direkte videre på projektets erfaringer. Så nu bliver det spændende at se, hvordan foreningen kommer til at virke i praksis.

Følg projektet og den nye foreningen på hjemmesiden: <http://www.smagpaalandskabet.dk>. ■

